

Politici moeten een stem hebben om een stem te krijgen

Representatief?

In een systeem waarbinnen de meeste stemmen gelden, zou men kunnen veronderstellen dat het zaak is het stemgeluid goed op orde te hebben. De meeste geluiden uit Den Haag bestaan echter vaker uit een mechanisch etaleren van technische programmapunten dan uit gepassioneerd redevoeren.

Waar eigenlijk de toon de muziek zou moeten maken, lijken de noten belangrijker dan de zang te zijn. Wat voor volk zijn we eigenlijk, dat we onze enige stem lenen aan deze kunstmatig gesticulerende, bloedeloze woordstromen producerende politici?

Nederlanders zijn blijkbaar een nuchter volk - hoe kunnen we anders luisteren naar de geaffecteerde spraak en neuzelende stemmen van de ons representerende politici?

Keuze

Politieke partijen bestaan uit een *programma* en *mensen die zich voor dit programma 'hard' maken*. Kiezen gebeurt vervolgens met als enig criterium: het programma.

Dit loskoppelen van persoon en programma maakt, dat 'stemmen' een abstract gebeuren is geworden - weinigen van ons herkennen zich persoonlijk in de mensen die ons representeren.

Blijkbaar maken wij op zuiver rationeeltechnische gronden onze overwegingen om in meerderheid te stemmen op de saaiste spreker. Daarbij is het niet van belang om persoonlijk door een spreker te worden 'meegenomen' of te worden overtuigd - persoon en boodschap zijn van elkaar gescheiden. De inhoud regeert.

Toch zien we aan de andere kant ook, dat Nederlanders hun diepste opvattingen, behoeften en dromen als zeer persoonlijk koesteren en verdedigen. We zijn op zoek naar een partij die onze persoonlijke levensopvatting een stem geeft.

Betrokkenheid

De vorm waarin onze politiek wordt gevoerd: afstandelijk, technisch, ambtelijk en onpersoonlijk maakt dat politieke betrokkenheid bij maatschappelijke onderwerpen moeilijk is op te brengen. Stemmers hebben niet het gevoel dat politiek hen persoonlijk aangaat.

In ons politieke systeem is het ongebruikelijk om te stemmen op basis van de persoonlijke indruk die een volksvertegenwoordiger op ons maakt. Vreemd, als men bedenkt dat in ons dagelijkse leven deze subjectieve indruk van de ander in hoge mate bepaalt met wie we ons sociale leven delen. Het persoonlijke stemgeluid van een politicus hoeft ons echter niet aan te spreken.

Afstemmen

Stemmen die indruk maken, vinden we over het algemeen bij de oppositie: hier wordt openlijk risico genomen, durf en passie getoond en is de verbazing, verontwaardiging en opwinding niet alleen van de gezichten af te lezen maar ook in de stem terug te horen.

De kant van het gelijk (de regerende partij) klinkt in respons voornamelijk korzelig, minzaam, vergoelijkend, verdedigend, geïrriteerd of valselijk beschuldigd. Stemgebruik dat we in onze persoonlijke omgeving niet graag horen, geven we uit vrije beweging onze eigen stem. Herkennen we onszelf in dit geluid of ontstaat dit geluid pas ná het verkrijgen van de macht?

Stemming maken

Toch is bij onze politici het besef gegroeid dat zij in hun benadering van de stemmers tekortschieten. Dit leidt tot het volgen van mediatrainingen, waarbij gewerkt wordt aan het image van de deelnemer: hoe kom je over, hoe sta je er bij, wat doe je en wat laat je, waar laat je je zien en waar niet, hoe formuleer, reageer en gesticuleer je. *Aantonen* dat je authentiek bent is echter iets anders dan authentiek *zijn*.

Toneel

Natuurlijk bestaat er het gevaar van doorslaan naar de andere kant. We horen een bewogen politicus, die meesmuilend aan de kant van de verongelijkte burger gaat staan. Of degene die op zoek is naar het demagogische effect, gegoten in een vertrouwelijk, populair of agressief geluid. Verenig dramatische effecten dan nog met een vereenvoudigd weergeven van de werkelijkheid, het negeren van debat techniek of discussiemethode. Ook dit kan (groot) effect geven, als is het dan vaak op de korte termijn.

Persoonlijkheid

Het persoonlijke stemgeluid van de volksvertegenwoordigers, hoe belangrijk ook in de communicatie met de kiezer, is vaak het ondergeschoven kindje. Het bewuste gebruik van de stem komt meestal pas aan de orde als er stemproblemen zijn.

Persoonlijk stemgeluid hoeft niet mooi, helder, of welluidend te zijn, zolang de stem maar niet afstoot.

Zij dient rechtstreeks, luid en duidelijk, persoonlijk, gekleurd, aansprekend, specifiek en ongecensureerd zijn. De stem van de kiezer wordt dit tenslotte ook verondersteld te wezen.

Zou het geen levendiger politiek opleveren als politici werkelijk zouden laten horen wie ze zijn?!

Stemmen werven

Iedere politicus moet de eigen overtuigingen en ideeën trouw blijven, maar: Laat horen wie u representeert, laat horen dat u bewogen bent door dezelfde zorgen, dromen, opvattingen en behoeften als de onze. Raas en tier, verleid en heb lief, geniet en schrik, huil en schreeuw, kreun en juich! Laat horen dat u mens bent onder de mensen en laat uw stem klinken - pas dan steunen we u voluit en verdient u onze stem met recht!

Alex Boon
logopedist en stemdocent
initiatiefnemer van Rond Je Stem
© Copyright november 2006

Rond Je Stem maakt van beroepssprekers bezielde sprekers.
Luistervaardigheid en expressiemogelijkheden worden in alle eigenheid ontwikkeld.
Rond Je Stem traint de éénheid van spreker en mens om zo tot een geloofwaardig resultaat te komen.
Kijk voor training van stem en spraak op <http://www.rondjestem.nl>